

IZRAELITA

TANÜGYI ÉRTESITŐ.

Felelős szerkesztő SZÁNTÓ ELEÁZÁR.

Megjelen havonként egyszer. — Kiadja az „Orsz. magy. izr. tanító-egyesület”. —
Előfizetési Nem tagok számára egész évre 2 frt. Az egyesület tagjainak díjmen-
tesen jár. Az előfizetési pénzek és tagági díjak Ózer Zsigmond egyleti pénz-
tárnokhoz Klauzál-utca 4. szám küldendők. — Szerkesztői iroda: Sip-utca 12. sz.

Közgyűlésünk első napja.

Szép napja volt a hazai zsidó tanitóságnak. Zsufolásig megtelt terem, a buzgalom langjától hevülő arcok; meglátszott, hogy a lelkesült hadsereg ütereiben magyar vér pezseg s hogy méltó fiai azon nemzetnek, mely között él és működik, igazi hivei azon felekezetnek, melynek életét szentelé és mely felé szive dobog. Lélekemelő volt látni, mikép sereglettek az ország minden széléről ifju tüztől hevülő fiatalok és öszbe csavarodott hajú férfiak azon zászló alá, melyet az egyesület 20 év óta magasra lobogtat s melyen arany betűkkel ragyog a felirat: „N e m z e t i n e v e l é s a z s i d ó h i t v a l l á s a l a p e l v e i n.”

Délelőtt 9 órakor egybegyűlt mintegy száz tag előértekezletre, melyen is kisebb-nagyobb vita után következő napirend lett megállapítva:

1. Elnöki jelentés az egyesült 3 évi működéséről.
2. „A héber tárgyak tanmódja.” Előadó: Schön József f. néptanító.
3. „A jellemképzés az iskolában.” Előadó: Klingenberger Jakab, Pécsről.
4. Tisztujítás és netaláni indítványok.
5. „A vidéki fiókkörök működésének szabályozása.” Előadó: Szontágh Jenő, Szolnokról.
6. „Az özvegyek és árvák segélyezése.” Előadó Weisz Gábor, Czeglédről.
7. „Zsidó tanítói árvaház létesítése.” Előadó: Havas Bertalan, Siófokról.
8. Alapszabályok módosítása.

Délután 3 órakor kezdődött a tulajdonképeni közgyűlés.

Elnök **Szántó Eleázár** a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Mélyen tisztelt közgyűlés! Tisztelt kartársak!

Fogadják ugy a magam, mint a központi választmányának legszívélyesebb üdvözlését, midőn ide fáradtak, hogy alapszabályaink értelmében megtartandó közgyűlésünkben részt vegyenek.

Azon áldozatkészség, melyet megjelenésükkel tanusítottak, azon fáradozás, melynek magukat alávetették, hogy körünkben megjeleuhessenek, a legszilárdabb alapkövei egyesületünk fenállásának és fölvirágoztatásának.

Önök hivatva lesznek három évi sáfarkodásunk fölött ítéletet mondani; hivatva lesznek megítélni, miképpen feleltünk meg a bennünk helyezett bizalmuknak, ugy a segélyezések kiosztásában, mint a szellemi

téren való munkálkodásunkban, és — egyesületünk vagyonának kezelésében.

Az elnöki jelentés, melyet felolvastatni és szétosztani fogunk, bő tájékozást fog nyújtani a tisztelt kartársaknak.

Van ezenkívül még több, speciális, csakis a zsidó népiskolát érdeklő kérdés, több, a tanítók anyagi helyzetét érdeklő kérdés, melyek megoldásra várnak. Ezen kérdések higgadt, szakértelemmel való megvitatása, a tanítók tekintélyét, társadalmi állását csak emelheti, mert a társadalom még a tanítók tanácskozmányaitól is magasabb szellemi nívaut vár, és azért bölcsseink azon mondata: „vigyázzatok szavaitokra,“ senkit sem kötelez annyira, mint bennünket tanítókat. Tartsuk meg tehát tanácskozmányainkban egész higgatságunkat, legyünk elmézök egymás iránt és becsüljük meg az ellenvéleményt. Legyen e közgyűlés egyszersmint a szerencsés alkalom, a mely a tanítók közt a testvériségkötelékét szorosabbra fűzi.

Midőn újra üdvözlöm a tisztelt kartársakat távolról és közélről a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

E lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után elnök a jegyzőkönyv szerkesztésével Morgenstern Jakab, az egyesület titkárát és Schön József, fővárosi tanítót megbizván, felolvastatja az egyesület 3 évi működéséről szóló jelentést, melyet mi egész terjedelmében közzétesszünk:

Tisztelt közgyűlés!

A lefolyt három évben egyesületünk élete belső munkásságra és külső nyilvánulásra nézve egyaránt örvendetes lendületet vett. Az egyesületi célok elérését az eddig is alkalmazott eszközök felhasználásával törekedtünk megközelíteni. Működésünk ez időszakban sok tekintetben haladást mutat fel, a mit a jelentés folyamában bebizonyítani alkalmunk lesz és így az eredménnyel teljesen meg lehetünk elégedve.

Nehogy az előterjesztés terjedelme és időtartama az áttekintést megnehezítse, csupán csak az eredmények felsorolására fogunk szoritkozni, mellőzvé a részletezést, mit annyival inkább tehetünk, minthogy közlönyünk az „Értesítő“, mely havonként megjelenik, működésünk megítélésére elég alkalmat nyújtott.

A közp. választmány az alapszabályok értelmében rendszeren tartotta a havi tanácskozmányokat és 36 jegyzőkönyv adhat felvilágosítást arról, hogyan teljesítette hivatását és mint felelt meg a benne helyezett bizalomnak.

Ha csak rá mutatunk arra a körülményre, hogy a vidéki körök működését a jelenlegi választmány indította meg először, hogy segélyért folyamodó tagtársait egyetlen egyszer sem utasította el segély nélkül, hogy kiadványaink újabb kiadásainál észlelhető tetemes javításokat a mult közgyűlés megbizásához képest eszközölt, hogy az egyesületi vagyon az utolsó három évben tetemesen felszaporodott és végre, hogy könyveink folytonos terjedése, tagjaink számának felszaporodása az ö czéltudatos és erélyes munkásságának eredménye: akkor csak némileg jeleztük a közp. választmány és az elnökség közös működését egyesületünk szent feladatainak sikeres megoldása érdekében. Ezeket előre bocsátván, áttérünk a részletekre.

A vidéki körök új lendületet adtak az egyesület szellemi működésének, tekintélyét pedig lényegesen emelték fényes lefolyásu paedagógiai tanácskozmányaik, melyek különböző vidékeken tartattak. Így Győrött, Trencsénben, Szolnokon, Veszprémben, Mező-Turón, Czegléden, Baján, Makón stb. E körök tagjai mindmegannyi lelkesült harezosnak bizonyultak egyesületünk eszméi mellett. A vidéki körök tanácskozmányaik tárgyául a különböző paedagógiai kérdéseken kívül a működésö-

ket szabályzó ügyrend készítése képezte. A legczélszerűbb ügyrendet az alföldi kör terjesztette be és a közp. választmány ezt mint indítványt magáévá téve, a közgyűlés elé is fogja terjeszteni tárgyalás végett.

De nem csak a vidéki körök székhelyein, hanem a központban is rendeztünk alkalomadtán rendkívüli közgyűléseket. Ugyanis mult évi november 8-án a választmány az egyesületi közlöny tizedik évfolyamának befejeztekor ünnepélyes ülést tartott, mely számos helybeli és vidéki tag és számos diszvendég jelenlétében fényesen folyt le. Az elnök, kinek személye ez alkalommal sokféle ovációkban részesült, e helyen is mély hála-érzelmeit tolmácsolja mindazok előtt, kik az ünnepély emeléséhez hozzájárultak (Éljen!) Jóleső örömmel tapasztalta, hogy Magyarország zsidó tanítói méltányolták szerény működését és ez új fokozódtabb tevékenységre buzdította.

Folyó évi április 22-én és 23-án rendkívüli közgyűlést tartottunk, melyen kizárólagosan a közoktatásügyi minister úr ö nagyméltósága által kitűzött paedagógia tételek fölött tanácskoztunk. E gyűlés sikeréről a napi sajtó is megemlékezett és „Értesítőnk“ részletesen közölte érdekes lefolyását.

Kiadványainkra nézve különös örvendetes tény gyanánt említhetjük fel azon körülményt, hogy a közp. választmány új kiadói czéggel lépett szerződési viszonyba, a melyről biztosan feltehetjük, hogy könyveinknek nagyobb forgalmat fog szerezni. A vele kötött szerződés egyik pontja lehetővé teszi, hogy az egyesület most már más iskolai könyvek kiadására is vállalkozhatik; ennél fogva az V—VI. osztályu olvasókönyv kiadását is már a jövő évre biztosítottuk. Kiadványaink külső kiállításukra, különösen kötésekre nézve az eddig tapasztalt majdnem türhetlen állapotnak véget vetettünk. Hogy mennyire jobb most a kötés, arról a tisztelt közgyűlés a közszemlére ide rendelt példányokból meggyőződést szerezhet.

A mult közgyűlés óta több könyvünk újabb kiadásban jelent meg. Mózes I. könyve az idén harmadik és a Szidur, a még mindig legjobb kelendőségü könyv, immár nyolczadik kiadásban került ki a sajtó alól.

Olvasókönyveinken történt javítások, melyek a mult közgyűlés határozatának értelmében foganatosítottak, már is azt eredményezték, hogy alapos panaszok az utolsó időben nem igen merültek fel, ellenkezőleg tanítóink, azok új irányával megbarátkozva, kedvezően nyilatkoznak hasznavehetőségök fölött. E nézetváltozás nem kis részben közlönyünk erre vonatkozó felvilágosításainak köszönhető.

Rendes tagjaink számának felszaporítása tekintetéből az elnökség a mult közgyűlés utasítása értelmében felhívást bocsátott közre és ennek szép sikere is volt, amennyiben a rendes tagok száma 240-ről 354-re szaporodott fel (Éljen!) Az egyesületnek ugyanis volt 1883-ban összesen 302 fizető tagja, azoknak jelenlegi száma pedig 392. A pártoló tagok száma három év óta 35-ről 40-re emelkedett. Ha tekintetbe vesszük, hogy az utolsó 3 évben 32 tag elmaradt és 9 tag elhalálozott, akkor a jelzett időben 127 új tag vétetett fel az egyesület kötelékébe, mely kedvező eredményt az elnökség csak nagy erőfeszítés árán, itt-ott költség árán is érhetett el.

Örvendetes esemény gyanánt említjük fel, hogy méltóságos Hirsch Mór de Gereuth báró ur, a jótékonyágnak europaszerte ismeretes apostola, egyesületünk czéljaira 600 o. é. forintot tétetett le pénztárunkba, (Éljen!) mely nemes elhatározását Bischitz Dávidné ö nagyságának köszönhetjük, ki társadalmi állásánál, valamint a jótékonyág terén kifejtett emberbaráti működésénél fogva a zsidó történet legkimagaslóbb női alakjaira emlékeztet. (Éljen!) Ő ajánlotta egyesületünket a báró ur figyelmébe.

Jóleső örömmel jelentjük továbbá, hogy nagys. Engel Adolf föld-

birtokos ur Pécssett 50 frttal lépett egyesületünk alapító tagjai sorába. (Éljen!)

Ugy hisszük, a t. közgyűlés érzelmeit tolmácsoljuk, ha e nemeslelkű hitfeleinknek e helyen is hálás köszönetünket fejezzük ki.

A mult közgyűlésünkön hivatkozás történt Württemberg zsidó hitközségeire, melyek az ottani zsidó tanító-egyletet évi járulékokkal támogatják. E hivatkozás hazánkban visszhangra nem talált. Hitközségeink még mindig igen csekély számban (4—5) támogatják egyesületünket és ezt az elnökség nem annyira azok közömbösségének tudja be, mint inkább kellő buzditás hiányának. Erre nézve tekintélyesebb vidéki tagjaink sokat tehetnének.

Tagjaink között számos oly vidéki tanítót számítunk, kiknek sox évi működésük nyilvános elismerésre talált azon körben, melyben népi nevelői hivatásuknak éltek. E közelismerésnek alkalmi ünnepélyek által szokott kifejezés adatni. Ilyenkor egyesületünk nem maradt utolsó helyen az üdvözlők közt. Utolsó időben szép alkalom volt erre nézve a Bassó Vilmos, bajai kartársnknk tiszteletére rendezett ünnepély, a melyen egyesületünk méltóan volt képviselve.

Szomoru kötelességet teljesítünk, midőn azon érdemes tagtársainkról emlékezünk meg, kiket a halál az utolsó közgyűlésünk óta az élők sorából kiszólitott. Ezek közül néhányan még az utolsó nagygyűlésünkön tartott előadásaik, mások egyesületünk körül kifejtett buzgó tevékenységek által közbecsülésünkre tettek szert. Így F r e u n d Sámuel Veszprém-ben, E i s l e r Dávid Nagy-Körösön, N e u m a n n József Kaposvárott, K o h n Salamon az egyesület egykori érdemdús pénztárnoka, Budapesten, B e r n d o r f e r Kálmán Székesfehérvárott, S c h w a r z Mór volt alapító tagunk Máté Szalkán, U n g a r Salamon Galgócson, K l e i n Fülöp Pápán és E i c h b e r g Adolf Nagy-Kanizsán. (A közgyűlés állva hallgatta.)

Béke lengjen poraik fölött!

Ezekután működésünk anyagi eredményének előadására térünk át.

A p é n z t á r i ü g y k e z e l é s eredménye szintén kedvezőbb állapotát tükrözi vissza az egyesületnek, a mennyiben az utolsó közgyűlésünkön 15.642 frt 64 kr. mint vagyon mutattatott ki, a mely összeg a lefolyt triennium alatt 19.850 frt 51 krra emelkedett; tehát vagyonszaporodás 4807 ft 77 kr. Az „Értesítő“-ben rendszeren február hóban közzétett évi kimutatások szerint volt a három évi bevétel

tagdíjakban	3282 frt.
kiadványaink után	5345 „
összesen	8627 frt.

kiadásaink voltak :

betegsegély czimén	1813 frt.
özvegyi díjakban	500 „
összesen	2313 frt.

Vagyonunk értékpapirokból áll, melyek az alapszabályok értelmében a pesti izr. hitközségnél vannak letéteményezve. Pontosabb leszámítolás céljából a hitközség értékpapirjainkat kérésünkre, mégis további felelőssége alatt, a magyar jelzálog- és hitelbank által kezelteti, úgy, hogy most az esedékes szelvények a legnagyobb pontossággal beváltatnak és felszámíttatnak, a mit a bank, tekintettel egyesületünk jótékony céljaira, díjtalanul végeztet. (Éljén!)

A közp. választmány az egyesület vagyonából a t. közgyűlés jóváhagyása reményében elnökünk tiszteletére 500 forintot kíván elkülöníttetni és „S z á n t ó - a l a p i t v á n y“ név alatt külön kezeltetni. (Éljen!)

Az esedékes kamatok pedig minden rendes közgyűlés alkalmával oly egyesületi rendes tagnak volnának oda ítélendők, ki a tanügyi irodalomban kifejtett tevékenysége által erre érdemesnek mutatkozik.

Tisztelt közgyűlés! E körültekintés, úgy hisszük, elég világos képet nyújthatott mindnyájunknak, egyesületünknek utolsó három évi életéről és működéséről. És most látva, megismerve ezt az életet és működést, csak az az óhajtásunk: Vajha Magyarország összes zsidó tanítói egyesületünkben oly biztos menhelyet találnának a nyomor és inség ellen, a minőt az nyújthatna, ha mindnyájan zászlója alá sorakoznának.

Egyesületünk épen most fejezte be husz évi működését. Vajha a mai közgyűlés fordulópontot képezne anyagi és szellemi helyzetének felvirágzásában a magyar zsidó tanítóságnak, hitfelekezetünknek és általában a hazai tanügynek üdvére! (Éljen!)

A közgyűlés nagy figyelemmel, itt-ott lelkes éljenzéssel hallgatta meg e jelentést, melynek felolvasása után az elnökségnek és a központi választmánynak tapintatos, lelkiismeretes és az egyesület felvirágoztatása érdekében kifejtett lángbuzgalmáért jegyzőkönyvileg forró köszönetet szavaz.

A j e g y z ő k ö n y v h i t e l e s i t é s é r e Singer Izrael (S.-A.-Ujhely), Gerlőczy Gyula (Baja) és Mendel (Párkány) tanítók; — a s z á m v i z s g á l ó b i z o t t s á g b a Klingenberg Jakab (Pécs), Gutfreund Nándor (Kisujszállás), Singer Izrael (S.-A.-Ujhely) és Vogl Bernát (Székesfehérvár); — a s z a v a z a t s z e d ő b i z o t t s á g b a pedig Halász Náthán elnöklete alatt Csukási Fülöp, Baumhorn Ede és Weisz I. Kálmán küldetett ki.

Előadó **Schön József**: T. közgyűlés! Mielőtt áttérnék tulajdonképeni tárgyamra, engedje meg, hogy két dologra hívjam fel becses figyelmét, mely két ponton nyugszik álláspontom:

1. A héber tantárgyak alatt én kizárólag és csakis a bibliát értem; a szentírás eredeti szövegét.

2. Valamint a népiskola bármily obligát tantárgya, úgy a héber is paedagogiai elvek szerinti és módszerü elbánásmódban részesüljön.

E két pont nagyon fontos, mert belőlük világlik ki, mily jellemképező, mennyire fejlesztő hatást tulajdonítok a héber oktatásnak, vagyis a szentírás előadásának.

Szólo saját állításai megerősítésére tekintélyes tudósok nyilatkozatát sorolja fel. Előadja, hogy midőn nem rég, Jókai Mór hatvanadik születése napján a tanítótestület hazánk nagy írójának üdvözölte, Jókai többi közt megmutatta könyves szekrényét, melynek legdrágább kincseként mutatta a bibliát azon szavakkal: Ezek itt lenn az én könyveim, de csakis a biblia által létesültek, a szentírás lelkesített engem, abból tanultam.

Jókai Mór mondotta, hogy Magyarországot még egyszer kell meghódítani a tanítók által, engedjék meg, hogy az ő szavaival élve mondjam, a magyar zsidó ifjuságot még egyszer meg kell hódítani a zsidóságnak és pedig a biblia által. (Tetszés; élénk éljenzés).

Ezután Göthe „Aus meinem Leben, Dichtung und Wahrheit“ czimü művéből idézi szólo: Ich für meine Person hatte sie (Die Bibel) lieb und werth, denn fasst ihr allein war ich meine sittliche Bildung schuldig, und die Begebenheiten, die Lehren, die Symbole, die Gleichniss, alles hatte sich bei mir eingedrückt und war auf einer oder anderer Weise wirksam gewesen.

Idézi Herder „Geist der habräischen Poesie“-jéből: Mit Gedichten in ihr müste der Knabe aufgeweckt, der Jüngling belohnt werden, und ich bin gewiss, nicht nur Knaben, sondern auch Alte würden ihre Bibel, wie einen Homer oder Ossian lieb haben, wenn sie wüssten was in ihr steht.

Hivatkozik előadó Pestalozzira, ki a bibliából merítette a szemléltető tanítás nagy elvét, mert a bibliában van, hogy Isten Ádám elé vezette az állatokat.

A híres Frank, ki Hamburgban Esra Edzardi nagynevű hebräistát hallgatta, teljes módszerét dolgozta ki a héber nyelv tanításának. E módszer szerint először az abécét tanította saját iskolájában; azután oly szavak összetételéhez kezdett, melyek a bibliában vannak és így vezette be tanítványait a szentírásba. Az első szó pl. vajaumer volt.

T. közgyűlés! Sokáig sorolhatnám fel a nagy férfiak lajstromát, kik a héberrel foglalkoztak, mert mint tudományos emberek előszeretettel viseltettek a szentírás iránt. Mennyivel is inkább kötelességünk nekünk zsidóknak fentartani és ápolni a szentírás nyelvét.

Nem érzek magamban hivatást, hogy a t. közgyűlés tagjait buzdítсам csekély szavammal; amit elmondtam, mintegy tájékozással hoztam fel.

Következő öt tételt ajánlja elfogadásra:

Mondja ki az országos tanító-egylet, hogy:

1. A biblia héber szövege középpontja az egész héber oktatásnak, onnan kell kiindulnia s oda kell visszatérnie.

2. A héber nyelvtan nem képez külön tantárgyat, hanem alkalmilag annyi nyújtatik belőle, a mennyi a bibliai szó vagy vers helyes megértésére okvetlenül szükséges.

3. A biblia minden szava erkölcsös és szent; nincs benne egy mondat sem, mely a mai erkölcsi felfogásainkkal ellenkeznék, de igenis vannak benne oly viszonyok tárgyalva, melyek a gyermek látó és felfogási körét mesze túlhaladják, ezeket nem erkölcsi, hanem tisztán paedagogia szempontból kell, hogy mellőzzük.

4. Minthogy a gyermek látó és felfogási köre évről-évre tágul és erősödik, az egyik évben netán paedagogiai szempontból kihagyott versre a következő évben vissza kell térni.

5. A biblia őseinktől örökölt hagyományaink szerint, melyeknek helyes felfogását a lefolyt évszázadok igazolják, azon nyelvre fordítandó és azon nyelven értelmezendő, melyet a nép és a gyermek legjobban ért. Magyarországon tehát kizárólag magyar nyelven kell a bibliát fordítani és értelmezni.

Dr. **Back** Izrael: (Halljuk, halljuk!) Elismeréssel adózik az előadónak tapintatos, szakavatott és ügyes előadásáért, melylyel teljesen egyetért. Az előadó idézeteihez néhány bibliai citatumot is csatol.

Sajnálattal tapasztalta, hogy bármely községben, ha a tanító után kérdezősködnek, azt felelik: Meg vagyunk elégedve, jó, derék tanító, hanem, hanem — **Efesz!**

Hangoztatja a héberoktatásnak a fontosságát a telekezeti elemi iskolában, mert a kö épiskolában már silány táplálékot nyer a zsidó ifju; mit az elemi iskolában meg nem tanult a héberből, nem igen tanulja meg a középiskolában. Dicséretére válik különben a zsidó iskoláknak, hogy a többi más iskolákban is tanított tantárgy mellett a hébert is műveli. Midőn 1853-ban a cs. k. ausztriai kormány 1200 forintot tűzött ki a legjobb erkölcsi munkára Szántó Túachot küldött le. (Derültség. Éljen!) Szó!ó buzdítja a tagokat, hogy az öt tételt tényleg foganatosítsák. Ezek tárgyalására áttérve, oda nyilatkozik, hogy jónak hitte volna, ha Schön József a második tételt bővebben adta volna elé. Mi a harmadik tételt illeti, jónak látja, ha a kibagyandó helyek tartalmát a tanító röviden elmondja, nehegy a tanulók kíváncsiságból épen ezen helyeket olvassák leginkább.

E módosításokkal a tételeket elfogadja

Halász V.: Örömmel konstatálja, hogy a hébert illetőleg a viszonyok

javulnak, amennyiben sok tanító, ki eddig szinte virtusból idegenkedett a héber „ákom bákómtól“, szorgalommal lát a héber után. Ez átalakulást a kor szellemének tulajdonítja, melynek rosszasa szüli a jót. A tétéleket elfogadásra ajánlja.

Deutsch (Szeged) Dr. Back ellen polemizálva annak okát, hogy az elemi iskolákban a héber oktatás eredménye nem mindig kielégítő, nem a tanítóknak, hanem a tananyagot meghatározó hatósági közegekben látja. Bizonyítja ezt az iskolai, értesítő, melyekből látható, mily silány tananyagot tanítottak sok jelentékeny iskolában is.

Schön Bernát ajánlja, hogy az egyesület bibliáját a bécsi Fuchs-féle nyomán adja ki. Nevezett bibliában a paedagogiai szempontból mellőzendő részek nincsenek fordítva és az eredeti szöveg apróbb betűs. (El nem fogadtatott.)

A közgyűlés változatlanul fogadta el az öt tételt.

A gyűlés második tárgyát **Klingenberg Jakab** pécsi néptanítónak előadása „A jellemképzés az iskolában“ című tétel képezte. Előadó beható tanulmányozás és a paedagogia terén tett bő tapasztalatairól tanuskodó előadása mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét és élénk tetszéssel, sőt tapsal fogadott tétéleket egytől egyig vita nélkül a közgyűlés magáévá tette.

Tekintve, hogy e szép előadás szóról szóra fog megjelenni, most csak annyit jegyezzünk meg, hogy az bármily korszerű paedagogiai lap díszére fog válni.

Ezután az elnök a gyűlést 15 perczre felfüggeszté.

A szünet lejártá után elnök úgy a maga, mint tisztársai nevében megköszönve az eddigi bizalmat, leköszön, felkérve a közgyűlést, sziveskednék már most a fennálló alapszabályok értelmében az új választást megejteni.

Alig hangzottak el elnöklő Szántó Eleázár leköszönő szavai és újra felharsogott ennek neve. A választás mindamellet szabályszerűleg lefolyván, a szavazatszedő bizottság elnöke Halász Náthán jelentése alapján a korelnök Neumann Armin a következő eredményt hirdette ki: Elnök: Szántó Eleázár; alelnökök: Mendl Lajos és Csajági Béla; pénztáros: Ózer Zsigmond; ellenőrök: Kornfeld Gyula és Reif Jakab; **központi választmányi tagok** pedig a következők: Bánóczi József, Back Izrael, Csukási Fülöp, Farkas Emil, Friedmann Mór, Maislis Ferencz, Halász Náthán, Keleti Vilmos, Lederer Abraham, Morgenstern Jakab, Radó Vilmos, Schön József, Tolnai J. Béla, Tencer Pál, Zsengeri Samu. **Pótagok:** Földesi Joachim, Kömlödi Mór, Révai Miksa, Weber Soma, Adler Adolf.

Vidéki választmányi tagokul megválasztottak: Krausz Sal., Lengyeltóti; Katz N., Liptó-Szent-Miklós; Klauber Jón., Kecskemét; Klingenberg J., Pécs; Scheer, Baja; Singer Izr., S.-A.-Ujhely; Weisz Gábor, Czeglél; Goldberger Simon, Miskolcz; Szontágh Jenő, Szolnok; Steiner Ign., Léva; Stark Mór, Szeicz; Révai Izor, Topolya; Lippe József, H.-Böszörmény; Laufer Lajos, Paks; Rottenberg Mór, Kassa; Kondor, Nagy-Kanizsa; Deutsch Samu, Szeged; Neufeld, Érsekújvár; Neumann Armin, Arad; Blum Joachim, Ujverbász; Schön Bernát, Győr; Buxbaum, Pozsony; Szép Lipót, Veszprém; Steinhardt Márk, Makó; Munk Béla, Trencsén; Strausz Zsigmond, Z.-Tapolca.

Elnök a terembe lépve felharsogó lelkes éljenzésekkel és a vidéki tanítók kívánatára Schön Bernát, győri tanító által szívből fakadt beszédben üdvözöltetett. Elnök látszólag meghatottan felelt az üdvözlő beszédre, kiemelve válaszában azt, hogy ő úgy örül e megválasztatásnak, mint ha

ez ma történt volna legelőször; mert ő érzi és úgy van meggyőződve; hogy, ha a hazai zsidó tanítóság zöme az egyesület által magasra lobogtatott zászlaja alá sorakoznék, ha minden tanító azon volna, hogy hitközségét megnyerje a közös szent ügy részére, ha végre minden tanító erkölcsi kötelességének ismerné az egyesület által kiadott könyveket használni és terjeszteni: úgy az egyesület csakhamar oly lendületet venne, oly virágzásnak indulna, hogy erkölcsi tekintélyének méltósága előtt kiki meghajolna és tagjait annyira segíyezhetné, hogy ama különben csekély nyugdíj, melyről az államkormány gondoskodni kegyeskedett, fölöslegessé válnék. Ő érzi magában az erőt e kor előidézésére, bizik a jövőben és azért fogadja el ujjalag a fényes polcot, melyre őt kartársai bizodalma már annyiszor emelte. Miután a bizalmat **Mendl Lajos** és utána **Csajági Béla** is őszinte szerény szavakban megköszönte volna, elnök a kiküldött számvizsgáló bizottság jelentésében megadott felmentvény tudomásul vétele kapcsán, a mai gyűlést befejezettnak nyilvánítja.

Az „orsz. magy. izr. tanítóegyesület“ vidéki fiók- körének szabályzata. (Javaslat).

1. §. A kör czime.

Székhelye: (azon központi város vagy helység, melyben megválasztott elnöke működik).

2. §. A kör célja. 1. Szűkebb körben előmozdítani az izr. iskola-ügyet, az izr. hitf. tanítók érdekeit és az „Orsz. magy. izr. tanító-egyesület“ minden célját.

2. Előkészíteni az országos magyar izr. tanító-egyesület közgyűléseinek tárgyait; ez okból

a) értekeznek mindazon ügyekben és kérdésekben, melyeket az „Orsz. magyar izr. tanító-egyesület“-nek mint anyaegyletnek közp. választmányja és közgyűlése szűkebb körben való megvitatás és véleménynyilvánítás végett kitűz;

b) a felmerülő általános érdekű kérdéseket (kivéve a politikai jellegűeket) megvitatja, azokban a többségnek nyilvánuló véleménye alapján határozott megállapodásra jut és ilyen, az orsz. tanító-egyesület közgyűlésének napirendjére tűzendő egyes tárgyak szakszerű és kimerítő, a kör megállapodásaival megegyező előadására nézve saját köréből való valamely tagjának megbizást ad.

3. §. A kör tagjai. A kör kötelékébe mindazon izr. tanítók tartoznak, kik az orsz. magy. izr. tanító-egyesület rendes tagjai és megyének (vidékének) területén működnek.

4. §. Tagokul felvehetők még azon önkényt ajánlkozó orsz. izr. tanító-egyesületi rendes tagok, kik oly szomszédos megyében működnek, melyben ily vidéki kör szervezve nincsen.

5. §. Tagok joga és kötelessége. Minden tagnak jogában áll

a) a kör gyűlésein szóval és szavazattal résztvenni. A szavazati jog másra át nem ruházható;

b) a kör vagy ennek közvetítésével az anyaegylet gyámolítását, segélyét igénybe venni (14. §.)

6. §. Minden tag köteles:

a) Az anyaegylet alapszabályainak, nemkülönben a jelen szabályzatnak, és az ezek értelmében hozott határozatoknak pontosan eleget tenni és általában a kör és az anyaegylet becsületét és érdekeit tehetségéhez képest előmozdítani;

b) a reá esett választást, megbizást, kiküldetést elfogadni és abban legjobb tehetségéhez képest eljárni.

7. §. A kör tagjai az „Orsz. magy. izr. tanító-egyesületnek“ fizetendő évi járulékon kívül egyéb díjat nem fizetnek.

8. §. *Szervezet.* A kör ügyeit a kör-gyülések és a kör elnöksége intézik.

9. §. *Kör-gyülések.* Minden évben egyszer és pedig valamely általános évközi szünnapon körgyülés tartatik. — Ezenkívül az elnökség 5 kör-tag írásos okadatolt kérésére vagy az anyaegylet utasítására tartozik rendkívüli gyűlést egybehívni.

A gyűlés összehívása legalább 8 nappal a gyűlés napja előtt történik.

10. §. A gyűlésen jelenlevő — tekintet nélkül arra, hogy tagja-e a körnek és az anyaegyletnek, vagy nem — a tanácskozásban részt vehet; szavazati és választói vagy választhatói joggal azonban csak a kör rendes tagjai bírnak.

11. §. A körgyülestről jegyzőkönyv vezetetik, mely szabályosan kiállított és a kör elnöke által hitelesített másolatban az anyaegylet közp. választmányának felküldetik.

12. §. *A kör-gyűlés ügyköréhez tartozik:* 1. Az elnöknek és jegyzőnek megválasztása.

2. Az orsz. anyaegylet közp. választmánya és közgyűlése által szűkebb körben való megvitatás végett hozzá intézett ügyekben tárgyilagosan tanácskozni és határozatot hozni.

3. A kebelében felmerülő általános érdekű ügyekben való előleges tanácskozás és határozathozatal.

4. A kebelében felmerült és az országos anyaegylet közgyűlésén az előleges tanácskozás alapján hozott határozatok szerint tartandó előadás vagy értekezés iránti intézkedés és az előadó vagy értekező megválasztása.

5. Kijelölni és illetőleg ajánlani azon tagokat, kiket saját képviselésére az orsz. anyaegylet vidéki választmányi tagjainak megválasztatni óhajt.

6. A legközelebbi ülés helyének, idejének és napirendjének megállapítása, mely utóbbira nézve azon eljárás követtetik, hogy egyes kör-tagokhoz felszólítás intéztetik valamely tárgyban való előadás vagy értekezés megtartása iránt és az önkényes ajánlkozások vétetnek figyelembe.

7. A szabályzatoknak a vidék viszonyaihoz és a felmerülő szükséghez mért módosítása; ez utóbbi határozatok azonban az orsz. anyaegylet közp. választmányának jóváhagyása alá esnek.

13. §. *Elnökség.* Az elnökség két tagból: egy elnökből és egy jegyzőből áll, kiket a közgyűlés választóképes tagjai 3 évre választanak és kik okvetlenül egy városban vagy helységben laknak.

Választható minden választóképes rendes kör-tag.

14. Az elnökség intézi a kör mindazon ügyeit, melyek a jelen szabályzatok értelmében a kör-gyülésnek fentartva nincsenek, valamint azokat is, melyek sürgős elintézést igényelnek.

Nevezetesen ügykörébe tartozik:

a) a körgyülés határozatait végrehajtani, vagy a mennyiben a közvetlen végrehajtás az anyaegylet dolga lenne, a végrehajtást szorgalmazni;

b) részrehajlatlan és legjobb tudomásának megfelelő véleményt mondani mindazon segélyezési ügyben, melynél a kör valamely tagja van érdekelve és a közp. választmány az elnökség véleményét kikéri;

c) a kör közvetítését igénybe vevő valamely tag személyes ügyét a közp. választmányhoz elintézés végett felterjeszteni;

d) jelentkező új tagok felvételét az anyaegylet közp. választmányánál kieszközölni.

15. §. *Az elnök.* a) Az elnök képviseli a kört az anyaegylet, ható-

ságok és harmadik személyek irányában, miért is minden okiratnak az elnök által aláírva kell lenni;

b) összehívja a kör-gyűléseket és azokon elnököl, adja a szót sorrendben és kimondja a határozatot szótöbbség alapján. Szavazategyenlőség esetében az elnök szava dönt;

c) a kör-gyűlés határozatainak végrehajtását, valamint a folyó ügyek intézését vezeti, illetőleg a jegyzőnek azok intézésére nézve utasítást ad.

d) beszedi a tagoktól az évi járulékokat és azokért mindaddig felelős, míg az anyaegylet pénztárnokának vevény mellett fel nem küldi;

e) a kör irodai és levelezési költségeiről pontos jegyzéket vezet s azt a legközelebbi ülésnek az anyaegylet pénztárából való kiutalványozás végett bemutatja. (17. §. c. pont)

16. §. A kör ügyeinek irodai vezetésére jegyző választatik. A jegyző a kör-gyűlések határozatait jegyzőkönyvbe veszi, melyből a határozatok által érdekelteknek kivonatokat és másolatot ad.

Vezeti a tagok lajstromát és végzi a kör levelezéseit.

17. §. A kör viszonya az orsz. anyaegyletnek. A . . . vidéki (megyei) izr. tanítókör mint az „Orsz. magy. izr. tanító-egyesület“ fiókköre, emennek védőszárnyai alatt mint alárendelt közege működik. Ugyanezért

a) jelen szabályzatain kívül az „Orsz. magy. izr. tanító-egyesület“ alapszabályait magára nézve kötelező erővel bírónak elismeri

b) A működése feletti felügyelet jogát az „Orsz. magy. izr. tanító-egyesületre“ ruházza, tehát ennek a szabályzatokba nem ütköző rendeleteihez és határozataihoz mindenkor alkalmazkodni tartozik.

c) A mennyiben a vidéki körnek külön jövedelmi forrása nincsen és célja általában az, hogy az anyaegylet működését elősegítse, megkönnyítse, szűkebb körben előkészítse: a kör mindennemű irodai és postai kiadásait, melyek a kör-gyűlések által esetről-esetre kifizetés végett utalványoztatnak az „Orsz. magy. izr. tanító-egyesület“ fedezi. Rendkívüli kiadásokat a kör tényleg csakis akkor tehet, ha ezeket az anyaegylet elnöksége, közp. választmánya vagy közgyűlése jóváhagyta.

Halasztást nem szenvedő rendkívüli esetekben a kör elnöke jogosítva van 2 frtot felül nem haladó kiadást tenni, de erről az anyaegylet elnökségének a legrövidebb idő alatt, a körnek pedig legközelebbi ülésében indokolt számot adni tartozik.

Szontágh Jenő, előadó.

V E G Y E S E K.

— **Tegnap este** volt az idej közgyűlésre egybegyűlt tanítók közvácsorája, mely ugy kedélyes lefolyása, mint számos szellemes felköszöntés tekintetében valóban fényesen sikerült. Az első felköszöntőt bevett szokás szerint az első magyar emberre, a királyra mondta Szontágh Jenő (Szolnok), utána Schön Bernát (Győr) a magyar hazafias kormány jeles tagját, Trefort Ágoston ö Nméltóságát élteté. Dr. Back Izrael az elnököt, Szántó Eleázárt; Schön József az alelnököt; Deutsch Samu zamatos magyarsággal és fűszerezve igazi magyar lelkesedéssel Mendl volt tanárát, majd dr. Back Izráclt; Weiss Gábor a barátságára, Schön Singer és Wolfner czégre, elnök Ozer Zsigmond pénztárosra, Halász Nándor Morgensternre, az egyesület titkárára, Kramer (Vác) a magyar sajtóra, Scheer Bernát (Baja) ujjolag az elnökre, Schön Bernát Szeged lelkes hitközségére, a tanítók barátjára, Csajági Béla az egyetértésre a hitközségekben. — Most a felköszöntések megadóztattak és egy szegedi tanító két forintja sir utána. De ki is tudná elsorolni mindazt, mit ott hallani lehetett. — Ugy jártunk, mint a ki szép rózsás kertbe lép és

nem is tudja, tulajdonképen melyik virágot szakítsa ki és tűzze kebelére. De annyit jó lélekkel mondhatunk, hogy ismét egyszer boldogok, igen boldogok voltunk. Vajha jövőre mindazok, kik most boldogságunkban nem osztozkodtak, itt harczoljanak velünk zászlónk alatt, akkor egyesületünk nem volt, hanem lesz.

— **Közgyűléseinkre** hitközségeink közül többen saját költségükön küldötték tanítóikat. E derék hitközségek névsorát a jövő számban közlétezzük, addig fogadják e helyen is forró köszönetünk nyilvánítását.

— **Mindazon** t. kartársak neveit, kik közgyűlésünk fényét szives megjelenésökkel emelni elég lelkesek voltak, a jövő számban hozzuk, térszüke miatt most félre kell tennünk.

Iskolai tudósító-könyvecske rend- és illemszabályokkal. E Singer Izrael s.-a.-ujhelyi kartársunk által szerkesztett kitűnő könyvecskét a t. kartársaknak a legmelegebben ajánljuk. Szerzőnél kapható és pedig 20 %-nyi árleengedés mellett, sőt nagyobb megrendeléseknél 25 %-ot is enged.

— **A népiskolai reáloktatás módszertana.** Különös tekintettel a csoportosításra. Irta Schult z Imre, tanítóképezdési tanár. Második, teljesen átdolgozott kiadás. Kapható Pécsen a szerzőnél. Valóban becses és tanulmányos mű, mely megérdemli, hogy minden tanító ne csak olvassa, hanem hogy meg is szerezzék magának. Nagy élvezettel olvastam a könyvet, különösen most, midőn annyira vitatják a kérdést, hogy a reálistudományt a népiskolában vajjon külön tanítsák-e vagy pedig csoportosítva az olvasókönyv nyomán. Szerző az utóbbi elvnek híve. Művében összefoglalja az összes reáloktatási kérdéseket, azoknak minden jelentékeny mozzanatát kritikailag tárgyalja, az anyag feldolgozásában összehasonlító módszert követ és önálló fölfogással és eredetiséggel teljességet és tárgyilagosságot párosít. A reáloktatást oly sokoldalulag és vonzó módon tárgyalja, hogy e könyvet a maga nemében páratlanul kell mondanunk. A kiállítás minden várakozást kielégít. A legmelegebben ajánlhatjuk.

— **Számtan és módszertan.** Eredmény- és példatárul tanítójelöltek és tanítók számára. Irta Schult z Imre. Ára 1 frt 20 kr. Kapható Pécsen a szerzőnél. E könyvben szerző a fejszámolást és az aritmetikát a szokottnál magasabb fokig viszi, szélesebb alapon tárgyalja; az aritmetika és algebra, nemkülönben a számtan és annak módszertana közt levő szoros kapcsolatot mindenütt világosan feltünteti; a számtannak más tudományágakra való alkalmazását a feladványtárban bemutatja és végre tekintettel van minden fejezetben a tanító különleges szükségleteire, mint azt péld. a biztosítás, a mértékek és a lutri ismertetése igazolja. Ezen rövid ismertetésből is kitetszik, hogy a szóban levő könyv mindazt nyújtja, a mire a művelt tanítónak szüksége van és a mennyiben ezen kiváló tanítókönyv segítségével, másrészt pedig szorgalom és kitartással magasabb fokú mennyiségtani ismeretekre lehet szert tenni, mindenkinek a legjobb lelkiismerettel ajánlhatjuk.

Klingenberg Jakab.

FÜREDI IGNÁC

képző-tanár, **Budapesten, kerepesi út 6.,** szives behozatalra ajánlja következő

iskola-könyveit:

Népiskolai földrajz, 12. kiadás	30	kr.
Magyarok története, 16. kiadás, kötve	30	
Ugyanaz németül, 8. kiadás, kötve...	30	
Számtani példatár, 8t kötetke, 4. kiadás...	á 20—24	
Világtörténetek jellemképekben (németül is)	á 40—60	
Természetráajz, 5. kiadás, füzve	30	
Prakt. Ung. Sprachlehre, 3. kiadás	36	
Rendszeres Magyar nyelvtan polgári		középiskolai használatra,
3. kiadás, kötve...	60	
Luchósz Hoppólim nyelvtani jegyzetekkel	20	

A t. tanítótestületek, tanítók és tanügyi bizottságok szives figyelmébe.

Vonatkozással az országos izr. tanító-egyesület tek. elnökségének az „Izr. tanügyi értesítő“ f. é. 8. számában közzétett értesítésére, van szerencsénk tudomására hozni, hogy az egyesület összes kiadványainak kiadását mi vettük át.

Ennélfogva kérjük azokra való szives rendelkezéseket ezentul hozzánk intézni.

Egyuttal ajánljuk kiadványainkat az egyesület nemes céljai iránti tekintetből is hathatós pártfogásába.

Az egyesület kiadványai mindegyike az iskolai irodalom legmagasabb színvonalán állanak, a külcsin, a papír és kötés minőségére nézve pedig azon vagyunk, hogy a legszigorubb igényeknek is megfelelhessenek.

Oly iskolákban, hol kiadványaink még nem használtak; behozatal céljából kívánatra szivesen szolgálunk mutatványpéldánnyal portómentesen.

Egyuttal ajánljuk mindennemű iskolakönyvekkel gazdagon felszerelt könyvkereskedésünket szükséglet esetén szives figyelmébe, azon megjegyzéssel, hogy viszontelárusítókat kedvezményben részesítünk.

Az országos izr. tanító-egyesület kiadványai:

1. **Imakönyv** (סדר התפלה לכל השנה) az izr. ifjuság számára, ára 40 kr.
2. **Mózes öt könyve** (héber szöveggel), izr. iskolák használatára. Kitünő szakférfiak közreműködésével magyarra fordították *Füredi Ignác* és *Stern Mór*, 5 rész. Minden kötet ára keménykötésben 40 kr., mind az öt rész egybe kötve, félvászonkötésben 1 frt 20 kr., egészvászonba kötve 1 frt 40 kr.
3. **Magyar ABC-és olvasókönyv** izr. népiskolák számára írta Müller Adolf, pe ti izr. hitközségi tanító, második bővített kiadás, keménykötésben ára 20 kr.
4. **Magyar olvasókönyv** az izr. elemi isk. II. osztálya számára, szerkesztette *Radó Vilmos*, áll. tanítóképezdei tanár, harmadik átdolgozott kiadás, keménykötésben ára 32 kr.
5. **Magyar olvasókönyv** az izr. elemi iskolák III. o. szám., szerkesztette *Radó Vilmos*, második átdolgozott kiadás, keménykötésben ára 36 kr.
6. **Magyar olvasókönyv** az izr. elemi iskolák IV. oszt. számára, második átdolgozott kiadás, keménykötésben ára 45 kr.
7. **Deutsches A. B. C. und Lesebuch** für isr. Volksschulen v. Emil Herzog steif gebunden, Ladenpreis 20 kr.
8. **Deutsches Lesebuch** für d. II. Klasse d. isr. Volksschulen, nach dem ungar. Lesebuche W. Radó's, bearbeitet von L. Mendl, Professor a. d. k. isr. Lehrerbildungsanstalt, 2. umgearbeitete Auflage, stark gebunden 32 kr.
9. **Deutsches Lesebuch** für die III. Klasse der isr. Volksschulen, nach dem ungar. Lesebuche W. Radó's, bearbeitet von L. Mendl. 2. umgearbeitete Auflage, stark gebunden 36 kr.
10. **Deutsches Lesebuch** für die IV. Klasse der isr. Volksschulen, nach dem ungar. Lesebuche W. Radó's bearbeitet von L. Mendl, stark gebunden 45 kr.

Ezenkívül megjelent s a j á t kiadásunkban:

11. **Földrajz** a népiskolák III., IV. oszt. számára, a ministeri tanterv utasítása szerint szerkesztették: *Lakits Vendel* és *Neiger Sándor* fővárosi tanítók, 11. javított kiadás, bekötve ára 30 kr.
12. **Földrajz** a népiskolák V. oszt. számára, harmadik javított kiadás ugyanazoktól, ára bekötve 30 kr.
13. **Földrajz** a népiskolák VI. oszt. számára, ugyanazoktól, ára bekötve 24 kr.
14. **A magyarok történelme** nép- és polgári iskolák számára, írta *Mayer Miksa*, VI. javított és bővített kiadás, ára bekötve 30 kr., (a közoktatási tanács javaslata a m. kir. vallás- és közoktatási ministerium által ajánltatott tankönyv).
15. ugyanez német nyelven, bekötve ára 30 kr.

Tisztelettel

Singer és Wolfner,

könyvkereskedése

Budapest, Andrásy-út 10. szám.

חַוַּט הַמְּשַׁלֵּשׁ

HITTANI HÁRMASKÖNYV

NÉP-, POLGÁRI ÉS KÖZÉPISKOLAI ZSIDÓ TANULÓK SZÁMÁRA

Szerkesztette

Dr. ZSENGERI SAMU.

Szerző régebben megjelent és több kiadásban elkelt vallástani kézi-könyvét az időközben beállott fokozódott igényekhez mértén *teljesen* átdolgozta; a régiek csupán hármas beosztását — **bibliai történet, hittan és imák** — tartotta meg.

A munka két kötetből áll:

I. Népiskolai tanulók számára való kötet.

Ez magában foglalja:

- A bibliai történetet a világ teremtésétől a királyokig.
- A vallás alapelveit, tizparancsolatot, ünnep-, öröm- és bűjtnapokat, szertartások és szertartási jelvények magyarázatát.
- Mindennapi, azaz reggeli-, déli- és esti imákat; a szokásos hála mondásokat eredeti szövegben és szószerinti fordítással.

Ára 30 kr.

II. Polgári és középiskolai tanulók számára való kötet.

Ez magában foglalja

- A bibliai történetet a királyoktól a bibliai kor végeig és a zsidók történetét a mai korig, különös tekintettel a magyarhoni zsidók történetére.
- Isten tulajdonságait, az egész erkölcsant s ennek kapcsán a tizenhárom hitágazat eredeti szövegét szószerinti fordítással meg a leggyakoribb szertartások magyarázatát különös tekintettel a **בר מצוה** és a nők szertartásaira.
- A szombati és ünnepnapok iskolai istentiszteletre való imákat eredeti szövegben és szószerinti fordítással és ugyanez alkalomra szolgáló énekeket dallamaik hangjegyeivel együtt.

Ára 50 kr.

Szerző neve elég biztosíték e mű hasznavehetőségére, helyes módszerére és jó magyarságára nézve, miért is bátran hívom fel reá a t. szakkörök figyelmét azon megjegyzéssel, hogy kivánságra szívesen szolgálok *mutatványpéldányokkal*.

Egyúttal ajánlom a kiadásomban megjelent következő elismert jelességű népiskolai tankönyveket és p.:

Gáspár Ignác: Földrajz 4 osztályu népiskolák számára, 12. kiadás, ára 36 kr.

Gáspár I.: Földrajz 6 osztályu népiskolák szám. I. rész a 3., 4. osztály számára, ára 24 kr. II. rész az 5., 6. osztály számára, ára 32 kr.

Gáspár I.: Földrajz falusi iskolák számára, ára 16 kr.

Udvardy Gyula: A magyarok története életrajzi irányban, 2. jav. kiad., ára 30 kr.

Füredi Ignác: Számítási példatár a népiskolák számára és p.: Az I. oszt. számára 20 kr.; a II. oszt. szám. 24 kr.; a III. oszt. szám. 24 kr.; a IV. oszt. szám. 24 kr.; az V—VI. oszt. számára 36 kr.

Pollak és Sümegei: Természettan népiskolák számára, ára 20 kr.

Pollak Khaim: Tér- és alaktan népiskolák számára, ára 24 kr.

Ahn F. után Német nyelvtan, írta Nagy L. (a német szöveg is magyar betűkkel). I. rész 40 kr., II. rész 40 kr.

Ahn F. Prakt. Lehrs. der ung. Sprache von L. Nagy, I. Theil 40 kr., II. Th. 40 kr.

Ollendorff: Ungarische Sprachlehre, bearbeitet v. L. Nagy, fl. 1.80, Schlüssel 40 kr.

Plötz K.: Eleni francia nyelvtan, szerk. Nagy L. I. rész 44 kr., II. rész 44 kr.

Plötz K.: Conjugaison française. A francia oktatás II. foka leányiskolák szám. Ára kötve 80 kr.

Ugyancsak nálam kapható ennek első foka is Syllaboire címen.

A megrendelések *legelőnyösebben* egyenest üzletembe intézendők, habár a fent hirdetett könyvek minden hazai könyvkereskedésben is kaphatók.

Tisztelettel

Benkó Gyula könyvkiadóhivatala

Budapest, váczi út 27.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent s minden könyvtárban kapható:

- Csukási Fülöp és Schön József. Zsidó hittan** a szentírás elbeszélései kapcsán az őshéber eredeti szöveg alapján a legjelesebb értelmezők és fordítások egybevetésével. *Első könyv*: A népiskola felső osztályai, illetve a polgári és középiskolák alsó oszt. számára. Füzve 60 kr. *Második könyv*: A polg. és középisk. III. és IV. oszt. szám. Füzve 50 kr. *Harmadik könyv*: A polg. és középisk. IV. o. számára. Füzve 20 kr.
- **Kis biblia a zsidó ifjúság számára.** Az őshéber eredeti szöveg nyomán. Két részben. I. rész kötve 40 kr., II. rész kötve 60 kr., egy vászonkötetbe kötve 1 frt 20 kr.
- **A zsidók története,** különös tekintettel a magyar zsidók történetére. Füzve 1 frt 20 kr.
- Führer Ignác és Schön József. Módszeres nyelvtani példatár** számos feladvánnyal. A népiskolák II. osztálya számára mondattani alapon. Kötve 20 kr., III. osztály számára kötve 25 kr., IV. osztály számára kötve 25 kr.
- Hochmuth Abraham. Gotteserkenntnis und Gottesverehrung** als Lehr- u. Handbuch zum Religionsunterricht. 1 fl. 20 kr.
- **Istenismeret és Isten-tisztelet.** A biblia s későbbi iratokon alapuló tan- és kézikönyv a vallás oktatására. 1 frt 20 kr.
- **Mózesi hit- és erkölcstan** az elemi és felső népiskolák számára. Kivonat az „Istenismeret és istentisztelet“ című vallástani könyvből, útmutatása és felügyelete mellett készítette Szép Lipót. Kötve 30 kr.
- Klingenberg Jakab. Magyar nyelv- és irálytan.** Helyesírási és irodalmi függelékkel. A népiskola V. és VI., valamint a polgári iskola I. és II. osztálya számára. Harmadik javított kiadás. Kötve 50 kr.
- **Gyakorlati német nyelvtan** kezdők számára. I. rész: Kemény kötésben 25 kr. II. rész: Kemény kötésben 50 kr.
- **Deutsches Sprachbuch.** Ein Leitfadens zur praktischen und theoretischen Behandlung des einfachen Satzes, mit einer Beigabe von Orthographie und Stilübungen. Zweite verbesserte Auflage. I. Theil. Für die dritte Volksschulklasse. Geh. 30 kr. II. Theil. Für die oberen Volksschulklassen (4. 5.) Geh. 40 kr.
- Kohányi Sámuel. Gyermekdalok Fröbel fejlesztő rendszeréhez.** Kisdudóvódák, gyermekkertek, a népiskolák alsóbb osztályai és családi használatra. I. füzet. Füzve 20 kr., II. füzet. Füzve 40 kr.
- Löw Lipót. Bibliai történet.** Zsidó tanulók számára. Magyarra áttette Löw Tóbiás. IV. kiadás. Kötve 50 kr.
- Ziltz Mór. Hittan** az izraelita népiskolák alsóbb osztályai számára. Hetedik javított kiadás. Kemény kötésben 30 kr.
- **Hittan** az izraelita népiskolák felső osztályai számára. Harmadik kiadás. Kötve 40 kr.
- **Glaubenslehre** für die unteren Klassen der isr. Volksschulen. Vierte verbesserte Aufl. Geh. 25 kr.
- **Glaubenslehre** für die höheren Klassen der isr. Volksschulen. Dritte, vermehrte und verbesserte Aufl. Geh. 35 kr.
- **Hebräische Sprachlehre** für isr. Volksschulen in zwei Cursen. Zweite Auflage. Geh. 40 kr.

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában **BUDAPESTEN**

megjelent és minden könyvárusnál kapható:

Magyar olvasó- és nyelvképző könyv népiskolák számára.
Szerkesztették *Szirmai J., Vöröss S., Szilágyi J.*

Az I. iskolaév, „ABC-és könyv“	kötve —.20
A II. iskolaév (II. kiadás)	— .30
A III. iskolaév	— .30
A IV. iskolaév	— .50
Az V. és VI. iskolaév	— .60

Deutsches Lesebuch für die Volks- und Wiederholungsschulen Ungarns. Von *Jos. Szirmai, Leop. Klein, Ad. Mayer.*

Das I. Schuljahr, „Fibel“, II. Aufl.	geb. —.25
Das II. Schuljahr II. Aufl.	— 30
Das III. Schuljahr	— .40
Das IV. Schuljahr	— .50
Das V. Schuljahr	— .60
Das VI. Schuljahr	— .70

A zsidó népiskolák számára szerkesztett kiadásból eddig
megjelentek :

A második iskolaév	kötve 30 kr.
Das zweite Schuljahr	geb. 30 kr.
A III—IV. iskolaévnak magyar és német kiadása egymás után fog következni.	

Szirmai József. A túlterhelés és a Herbart-Zilleristák.

Füzve 20 kr.

— **Német nyelvképzőiskola gyakorlati példákban.** Olvasás, nyelvtan és fogalmazás egyközpontú körökben.

I. rész: Kötve	20 kr.
II. rész: Kötve	20 kr.

Ifj. Nagel Otto

könyvkereskedése

Budapesten, Muzeum-körút, a nemzeti színház bérházában.

Bevezetésre ajánlatos népiskolai tankönyvek:

- Módszeres tornatanítás.** I. Népiskolai tornagyakorlatok, irták Horváth F. és Jubász Gy. Ára —.40
- Népiskolai földrajz.** Irta: Barna J. fővárosi tanító, I. rész a népiskolák IV. osztálya számára. Kemény kötésben ára —.20
- Népiskolai földrajz.** Irta: Barna J. fővárosi tanító, II. a népiskolák V. osztálya számára. Kemény kötésben ára —.20
- Népiskolai földrajz.** Irta: Barna J. fővárosi tanító, III. rész a népiskolák VI. osztálya számára. Kemény kötésben ára —.20

A földrajz tanulását e könyvecske a gyermeknek nagyon megkönnyíti, mivel minden fölöslegest mellőzve, rövid velős szavakkal és hiánytalanul a szükséges ismereteket nyújtja.

Magyarország története párhuzamos n **alkotmányunk vázlatával** és a főbb világesemények függelékével az újabb miniszteri tanterv alapján, írta Barna J. főv. tanító. Negyedik kiadás. Kemény kötésben ára... —.30

Népiskolai számtan I. rész, a népiskolák II. osztálya irták Virág (Schön) József és Walter K., kemény kötésben ára —.15

Népiskolai számtan II. rész, a népiskolák III. osztálya számára, irták Virág (Schön) József és Walter K. fővárosi tanítók, kemény kötésben ára —.20

Népiskolai számtan III. rész, a népiskolák IV. osztálya számára, irták Virág (Schön) József és Walter K. fővárosi tanítók, kemény kötésben ára —.20

Népiskolai számtan IV. rész, a népiskolák V. és VI. osztálya számára, irták Virág (Schön) József és Walter K. fővárosi tanítók, kemény kötésben ára —.40

E könyvecske osztályról osztályra vezeti a gyermeket az elemi számtan ismertetébe a vidéki gyermek látköréből vett gyakorlati példákat alkalmazva, miért is e könyv vidéki iskolában különös helyén van.

Az egyenletek megfejtése népszerű modorban írta Schwarz M. állami tanító, a népiskolák V., VI. osztályai és polgári iskolák számára ára —.40

E könyv jövedelméből az országos tanítók árvaíza javára minden elkelt példány után tíz-tíz krajczár szerző részéről fordítottatni fog.

Zsidó hittani katekizmus leányiskolák részére, írta Halász N., I. Ke- mény kötésben ára —.30

Zsidó hittani katekizmus leányiskolák ré. írta Halász N., II. rész. Ke- mény kötésben ára —.

Zsidó hittani katekizmus leányiskolák részére, írta Halász N., III. rész. Ke- mény kötésben ára —.35

Zsidó hittani katekizmus leányiskolák részére, írta Halász N., IV. rész. Ke- mény kötésben ára —.35

Minden bárhol kiadott vagy hirdetett könyv nálam és a legelőnyösebb árszámítás mellett kapható. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

☞ Kimerítő könyvárjegyzékek kívánatra ingyen bérmentve küldetnek. ☞

Német nyelven:

Leitfaden zum richtigen Denken, Sprechen und Schreiben, írta Flesch M. fővárosi tanító, I. Theil für die unteren Jahrgänge der Volksschule. Második kiadás. Kemény kötésben ára —.30

Leitfaden zum richtigen Denken, Sprechen und Schreiben, írta Flesch M. fővárosi tanító, II. Theil für die oberen Jahrgänge der Volksschule. Kemény kötésben ára —.30

Schlesinger Ignácz nyomdája. Budapest, rostély-utca (Károlykaszárnya) 7. sz.